

עין משפט
גר מצוה

פז:

החובל פרק שמיני בבא קמא

מסורת הש"ס

(א) כמותו מה. מה. נטין יי.
(ב) נטין נג. (ג) כמותו מה.
(ד) נטין נג. (ה) נטין נטין
(ו) נטין נטין. (ז) נטין נטין.
(ח) נטין נטין. (ט) נטין נטין.
(י) נטין נטין. (יא) נטין נטין.
(יב) נטין נטין. (יג) נטין נטין.
(יד) נטין נטין. (יז) נטין נטין.
(יח) נטין נטין. (יט) נטין נטין.
(כ) נטין נטין. (כג) נטין נטין.
(כד) נטין נטין. (כה) נטין נטין.
(כו) נטין נטין. (כז) נטין נטין.
(כח) נטין נטין. (כט) נטין נטין.
(ל) נטין נטין.

לא אלא שפניה חללה של א"ל וכתה תורה אלא אלא בעלתא נקט האי לישנא כדפי' ואפי' פלעה בפניה דלפתחה מכסה קסבר רב דלית ליה לאב מידי וכן ר"ל לקמן ור"י פליג פטור הולכי ומעשה דיו שלו וה"ל כיון דבתו מעשה ידיה שלו לשקול שנת ידיה וקשה לרב דלמר לא זכתה מורה לאב אלא שנת נעורים בלבד דולחי אפי' חללות זכתה לו: מורה רב בשבט. דהיינו ליה לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

אמר ליה לא זכתה התורה לאב אלא שבה נעורים בלבד איתביה החובל בעבד עברי חייב בכלול חוץ מן השבת בומן שהוא שלו אמר אביי מורה רב בשבת דמעשה ידיה עד שעת בגרות דאבוה הוי איתביה החובל בבנו גדול יתן לו מיד בבנו קטן יעשה לו סגולה החובל בבתו קטנה פטור ולא עוד אלא אחרים שחבלו בה חייבין ליתן לאביה ה"ל בשבת: ובכנו גדול יתן לו מיד ורמינהו החובל בבנו ובבנותיו של אחרים גדולים יתן להם מיד קמנים יעשה להם סגולה בבניו ובבנותיו שלו פטור אמרי לא קשיא כאן כשמוכים על שלחנו כאן בשאין סמוכין על שלחנו במאי אוקימנא לקמייתא בשאין סמוכין על שלחנו אי הכי אימא סיפא החובל בבתו הקטנה פטור ולא עוד אלא אחרים שחבלו בה חייבין ליתן לאביה לדידה בני למיתב לה דבעיא מוני ואפי' למ"ד ה"יכול הרב לומר לעבד עשה עמי ואיני זך הני מילי בעבד כנעני דאמר ליה עביד עבידתא כולי יומא ולאורתא זיל סחר ואכול אבל עבד עברי דכתיב כי טוב לו עמך עמך במאכל עמך במשתה לא כל שכן בתו כדאמר רבא בריה דרב עולא לא נצרכה אלא להעדפה ה"ל לא נצרכה אלא להעדפה במאי אוקימנא לבתרייתא בסמוכין על שלחנו גדולים יתן להם מיד קמנים יעשה להם סגולה אמאי לאביהם בעי למיתבי אמרי כי קא קפיד במידי דקא חסר במידי דאתא מעלמא לא קפיד והא מציאה דמעלמא קאתי להו וקא קפיד אמרי רווחא דקאתי להו מעלמא ולית להו צערא דגופייהו בגויה קפיד אבל חבלה דאית להו צערא דגופייהו ומעלמא קאתי להו לא קפיד והא התם דאית לה צערא דגופא ומעלמא קאתי לה וקא קפיד דקתני ולא עוד אלא (אפילו) אחרים שחבלו בה חייבין ליתן לאביה אמרי התם דגברא קפדנא הוא דהא אין סמוכין על שלחנו אפילו במידי דאתי להו מעלמא קפיד הכא דלאו גברא קפדנא הוא דהא סמוכין על שלחנו כי קא קפיד במידי דקא חסר ליה במידי דאתי להו מעלמא לא קפיד מ"מ סגולה רב חסדא אמר ספר תורה רבה בר רב הונא אמר דיקלא דאביל מיניה תמרי וכן אמר ריש לקיש לא זכתה תורה לאב אלא שבה נעורים בלבד ורבי יוחנן אמר אפילו פציעה פציעה ס"ד אפילו רבי אלעזר לא קמביעיא ליה אלא חבלה דאפתחה

ה"ל לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

ה"ל לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

ה"ל לא זכתה תורה אלא אלא בעלתא נקט האי לישנא כדפי' ואפי' פלעה בפניה דלפתחה מכסה קסבר רב דלית ליה לאב מידי וכן ר"ל לקמן ור"י פליג פטור הולכי ומעשה דיו שלו וה"ל כיון דבתו מעשה ידיה שלו לשקול שנת ידיה וקשה לרב דלמר לא זכתה מורה לאב אלא שנת נעורים בלבד דולחי אפי' חללות זכתה לו: מורה רב בשבט. דהיינו ליה לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

ה"ל לא זכתה תורה אלא אלא בעלתא נקט האי לישנא כדפי' ואפי' פלעה בפניה דלפתחה מכסה קסבר רב דלית ליה לאב מידי וכן ר"ל לקמן ור"י פליג פטור הולכי ומעשה דיו שלו וה"ל כיון דבתו מעשה ידיה שלו לשקול שנת ידיה וקשה לרב דלמר לא זכתה מורה לאב אלא שנת נעורים בלבד דולחי אפי' חללות זכתה לו: מורה רב בשבט. דהיינו ליה לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

ה"ל לא זכתה תורה אלא אלא בעלתא נקט האי לישנא כדפי' ואפי' פלעה בפניה דלפתחה מכסה קסבר רב דלית ליה לאב מידי וכן ר"ל לקמן ור"י פליג פטור הולכי ומעשה דיו שלו וה"ל כיון דבתו מעשה ידיה שלו לשקול שנת ידיה וקשה לרב דלמר לא זכתה מורה לאב אלא שנת נעורים בלבד דולחי אפי' חללות זכתה לו: מורה רב בשבט. דהיינו ליה לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

ה"ל לא זכתה תורה אלא אלא בעלתא נקט האי לישנא כדפי' ואפי' פלעה בפניה דלפתחה מכסה קסבר רב דלית ליה לאב מידי וכן ר"ל לקמן ור"י פליג פטור הולכי ומעשה דיו שלו וה"ל כיון דבתו מעשה ידיה שלו לשקול שנת ידיה וקשה לרב דלמר לא זכתה מורה לאב אלא שנת נעורים בלבד דולחי אפי' חללות זכתה לו: מורה רב בשבט. דהיינו ליה לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

ה"ל לא זכתה תורה אלא אלא בעלתא נקט האי לישנא כדפי' ואפי' פלעה בפניה דלפתחה מכסה קסבר רב דלית ליה לאב מידי וכן ר"ל לקמן ור"י פליג פטור הולכי ומעשה דיו שלו וה"ל כיון דבתו מעשה ידיה שלו לשקול שנת ידיה וקשה לרב דלמר לא זכתה מורה לאב אלא שנת נעורים בלבד דולחי אפי' חללות זכתה לו: מורה רב בשבט. דהיינו ליה לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

ה"ל לא זכתה תורה אלא אלא בעלתא נקט האי לישנא כדפי' ואפי' פלעה בפניה דלפתחה מכסה קסבר רב דלית ליה לאב מידי וכן ר"ל לקמן ור"י פליג פטור הולכי ומעשה דיו שלו וה"ל כיון דבתו מעשה ידיה שלו לשקול שנת ידיה וקשה לרב דלמר לא זכתה מורה לאב אלא שנת נעורים בלבד דולחי אפי' חללות זכתה לו: מורה רב בשבט. דהיינו ליה לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

ה"ל לא זכתה תורה אלא אלא בעלתא נקט האי לישנא כדפי' ואפי' פלעה בפניה דלפתחה מכסה קסבר רב דלית ליה לאב מידי וכן ר"ל לקמן ור"י פליג פטור הולכי ומעשה דיו שלו וה"ל כיון דבתו מעשה ידיה שלו לשקול שנת ידיה וקשה לרב דלמר לא זכתה מורה לאב אלא שנת נעורים בלבד דולחי אפי' חללות זכתה לו: מורה רב בשבט. דהיינו ליה לאב: ככנו. לא וזי ליה רחמנא אפי' למ"ד יכול הרב כו'. פלוגתא נמסקת גיטין (ז) בפרק שני: ספר. סבב ואכול חזור על הפתחים. ל"א ספר סבב לפתחי העיר: להעדפה. המותר על מוטותיה: לרבא כביה דרב עולא כפ' נערה שנתפתחה (מסותו מג). לאבוב בני למיטבא ליה. דמאי שנת כי חבל זהו איהו דמפטור משנת משום דמזוכין על שולחתי כי חבל זהו אמרינן נמי למיטב ליה: במידה דספר ביה. ממונא כנון היכא דחבל זהו איהו דמונא ליה אן זיל עליה: וברי מילא. דמן בשנים אומין (ב"מ דף י"ג.) מליאתו כנו ובתו הקטנים הרי אלו שלו ואוקימנא התם (שם:) גדול וסמון על שולחתי זהו קטן: דלפתחה

תורה אור השלם
ו. וק"ה כי יאמר אלך
לא אצא מעמך כי
אחרי ואת ביתך כי טוב
לו עמך: דברים טו טז

מוסר רש"י

יכול הרב לומר לעבד.
מכתיב עשה עמי.
מלאכה ואיני זך. אלא
חזור על הפתחים וגיטין
(ב"ב). רב חסדא אמר
ספר תורה. לומר טו.
הרי פירות והקין קים
(רש"י ב"ב ג'.) דיקלא
דאביל מיניה. הקין.
תמרי. והקין קים. אלא
בשקלא ל. שאל איני
כה דבר הקלה ותאמר
(שם).